УДК 378.014.5:004.9](477:4-6ЄС)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

[1,2]Вакерич М. М., [1]Гасинець Я. С., [1]Попович Г. Б., [1]Вакерич Д. М.

[1]ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
[2]Закарпатський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
E-mail: mykhailo.vakerich@uzhnu.edu.ua

Цифровізація вищої освіти України постає як системоутворювальний чинник її трансформації, що суттєво актуалізувався в умовах пандемії COVID-19 та воєнного стану. Вона виходить за межі суто технологічного оновлення, охоплюючи глибинні зміни у змісті освітнього процесу, організаційних моделях функціонування закладів вищої освіти та механізмах управління ними. Упровадження цифрових технологій сприяє підвищенню якості та доступності освіти через інтеграцію сучасних інформаційно-комунікаційних інструментів, платформ дистанційного навчання, відеокомунікаційних сервісів і хмарних рішень, що забезпечують гнучкість освітнього середовища та його адаптивність до кризових умов [1, 2]. Водночас цифровізація стала ключовим чинником забезпечення безперервності освітнього процесу, зокрема для переміщених закладів вищої освіти та здобувачів з різних регіонів, а також сприяла розширенню можливостей академічної мобільності, розвитку відкритої та дистанційної освіти й утвердженню концепції навчання впродовж життя [4].

Попри значний трансформаційний потенціал, процес цифровізації супроводжується низкою системних викликів і ризиків. До них належать нерівномірність розвитку цифрової інфраструктури, зокрема обмежений доступ до сучасного обладнання та високошвидкісного інтернету, недостатній рівень цифрових компетентностей викладачів і студентів, а також зростання професійного навантаження на науково-педагогічних працівників, що може негативно впливати на якість освітнього процесу та спричиняти його формалізацію. Окремою проблемою є

послаблення соціалізаційної та виховної функцій університету в умовах домінування дистанційних форматів навчання [5].

Стратегічні напрями подальшого розвитку цифровізації вищої освіти України передбачають комплексний підхід, що включає модернізацію цифрової інфраструктури, забезпечення кібербезпеки та впровадження інструментів цифрової ідентифікації. Важливим аспектом є також удосконалення нормативно-правового та концептуального забезпечення цифрової трансформації, зокрема розроблення відповідних стратегій, оновлення освітніх стандартів і визнання цифрових кваліфікацій. Не менш значущим є системний розвиток цифрових компетентностей усіх учасників освітнього процесу як ключової умови ефективної інтеграції цифрових технологій у навчання [3].

У контексті європейської інтеграції цифрова трансформація вищої освіти розглядається як необхідна передумова входження України до Європейського простору вищої освіти та підвищення конкурентоспроможності випускників на глобальному ринку праці. Перспективними є моделі «цифрового університету», що передбачають використання хмарних технологій і інноваційних інструментів, зокрема технологій розподіленого реєстру, для управління освітніми даними та контентом. Динаміка наукових досліджень у цій сфері свідчить про стійке зростання інтересу до проблем цифровізації вищої освіти впродовж останніх років, що підтверджує її стратегічну значущість.

Таким чином, цифровізація виступає критичним чинником забезпечення стійкості, якості та інноваційного розвитку вищої освіти України. Вона відкриває нові можливості для підвищення доступності та гнучкості навчання, водночас потребуючи системних інвестицій у технологічну інфраструктуру, розвиток людського капіталу та вдосконалення нормативного регулювання. Важливою умовою ефективності цього процесу є збереження балансу між цифровими форматами навчання та традиційними формами академічної взаємодії, що забезпечують повноцінну реалізацію освітньої, наукової та виховної функцій університету.

Список літератури

1. Вакерич, М. М., Гасинець Я. С., Гедзур Т. І. Практична реалізація інноваційних технологій навчання у закладах

вищої освіти України в умовах енергетичної кризи: відповідь на сучасні виклики. *Академічні візії.* 2023. Вип. 17. http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7719225.
2. Гасинець Я. С., Вакерич М. М., Куртяк Ф. Ф. Цифрова трансформація освіти майбутнього: стандарти, норми та правила. *Академічні візії.* 2023. 16, http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7605011.
3. Лабенко О. В., Вакерич М. М., Усата О. Ю. Діджиталізація та диверсифікація сучасного освітнього простору. *Академічні візії.* 2023. 15. https://doi.org/10.5281/zenodo. 7515054.
4. Alieksieieva H., Kravchenko N., Horbatiuk L., Nestorenko T., Zhyhir V., Kalinichenko A., Glazova Y. Digital transformation of relocated higher education institutions in Ukraine under martial law. *Problems and Perspectives in Management*. 2025. Vol. 23, is. 2 (si). P. 71–85. DOI: doi:10.21511/ppm.23(2-si).2025.06.
5. Hasynets, Y., Vakerych, M., Solnyshkova, S., Pustovoichenko, D., & Kuruts, N. Transforming Higher Education in the Digital Age. *Futurity Education*. 2024. 4(2). 263-278. https://doi.org/10.57125/FED.2024.06.25.14.

УДК 378.147:57

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

[1,2]Вакерич М. М., [1]Гасинець Я.С., [1]Вакерич Д.М.

[1]ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
[2]Закарпатський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
E-mail: mykhailo.vakerich@uzhnu.edu.ua

Сучасний етап розвитку вищої освіти України характеризується активною модернізацією змісту, форм і методів навчання, що особливо актуально для природничих дисциплін. Біологічна освіта в закладах вищої освіти зазнає істотних трансформацій під впливом вимог Нової української школи, глобалізації наукового простору та швидкого розвитку цифрових технологій. Традиційна модель викладання, орієнтована переважно на репродуктивне засвоєння знань, поступово